№. 13. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 29 Januarij.

VERVOLG der PUBLICATIE van het REGLEMENT *op het weren van* BRAND (*Zie ons vorig Nommer*).

Art. 31. Geene vuurwerken zullen zonder voorafgaand consent mogen worden afgestoken, noch eenig schietgeweer gelost.

Art. 32. Geen hout, turf, hooi of stroo zal hoopsgewijze mogen worden gehouden op eenige particuliere erven, of open plaatsen.

Art. 33. Geene vuren zullen op dezer Stads straten of particuliere erven mogen worden gestookt; zijnde daarvan alleen de Kuipers, ingevolge art. 29, uitgezonderd.

Art. 34. De verzenders en ontvangers van buskruid, de schippers en schuitenvoerders, de voerlieden en allen die buskruid transporteren, worden herinnerd aan de stipte nakoming van de bepalingen, voorkomende in de Wet van 16 Januarij 1815, N°. 57. (*Staatsblad n°. 7 van dat jaar*).

Art. 35. Het is aan een ieder verboden, om na zonne-ondergang eenig buskruid te handteren, te verwerken, te gerieven of te verkoopen. Gelijk het almede is verboden, om immer of ooit, in besloten plaatsen, met vuur of brandend licht, in de nabijheid te komen van de plaatsen alwaar het buskruid wordt bewaard, of tot hetzelve met vuur of brandend licht te komen of te naderen.

Art. 36. Ingeval eenig buskruid of brandstoffen worden vervoerd, zoo mede wanneer het buskruid in de magazijnen van het Rijk wordt bewerkt, zal, langs de plaatsen en straten, welke de transporten buskruid of brandstoffen moeten passeren, en op die welke zijn gelegen in de nabijheid van de plaats alwaar het buskruid of de brandstoffen worden bewerkt, alle vuur in de huizen der Ingezetenen moeten worden uitgedoofd en uitgedoofd worden gehouden; mitsgaders ook alle vuur en ligt ontvlambare stoffen zorgvuldig van de straten moeten worden gehouden al den tijd, die daartoe door Burgemeesteren zal worden gesteld, waarvan te voren aan de Ingezetenen zal worden kennis gegeven.

Art. 37. Het algemeen toezigt over den brand en de opperdirectie over de bluschgereedschappen, derzelver onderhoud, bewerking en aanvoering, is opgedragen aan een der Burgemeesteren, denwelken zal zijn generale Brandmeester.

Art. 38. Over ieder Spuit zal worden benoemd en aangesteld, door Burgemeesteren, een Opper-Brandmeester, genomen uit de bekwaamste en achtingwaardigste Inwoners.

Art. 39. Bij ieder Spuit zullen door Burgemeesteren worden benoemd en aangesteld drie Onder-Brandmeesters, in welke keuze bijzonder regard zal worden genomen op de geaccrediteerdste Metselaars-, Timmerlieden-, Loodgieters-, Leidekkers- en Verwers-bazen.

Art. 40. De verdere Brandgasten zullen worden genomen uit Ambachtslieden, Sleepers, Bierwerkers, Arbeiders of Kraanwerkers, en daartoe door Burgemeesteren worden benoemd.

Art. 41. Niemand zal zich aan de benoeming door Burgemeesteren gedaan, mogen onttrekken, ten ware om redenen bij Burgemeesteren voldoende bevonden, en bij weigering vervallen in de hierna vastgestelde boete of straffe, zonder dat zulks zal kunnen te weeg brengen, dat de benoeming en de verpligting van den benoemden hierdoor vervalle.

Art. 93. Een iegelijk het eerst eenen ontstanen brand ontwarende, is gehouden, om overluid *brand! brand!* te roepen, en de naaste geburen daarvan dadelijk te verwittigen.

Art. 94. De Klapwakers zullen bij het doen hunner ronden mede bijzonder toezien op den Brand en op alles wat dezelve zoude kunnen veroorzaken. — Zoodra bij hun brand wordt ontdekt, zullen zij overluid, en doorgaande, roepen *Brand! Brand!* met bijvoeging van de plaats alwaar dezelve is ontstaan, en daarbij met hunne klap alarm slaan. — Zij zullen de inwoners der buurt, alwaar de brand is onstaan, dadelijk wekken, en de Burgemeesteren, de Opperbrandmeesteren, de Onderbrandmeesteren, de Kommissaris van Policie en de Stads-Architekt, dadelijk waarschuwing doen.

Art. 95. De Torenwachters zullen bij het onstaan van brand, de brandklok dadelijk kleppen, en wanneer den brand bij dag ontstaat, aan de zijde waar den brand is, een rood vaandel, doch wanneer die na Zonne-ondergang ontstaat, een brandende lantaarn uit den Toren steken. — De Torenwachters zullen, gedurende hunne nachtwacht, bijzonder op het ontstaan van brand letten, en zoodra zulks bij hun wordt ontdekt, dadelijk met de gewone brandklok kleppen.

Art. 96. Een der Onderbrandmeesters en alle de Brandgasten, zullen op staanden voet, op het vernemen van brand, zich regtstreeks begeven naar de plaats waar de Brandspuit waartoe zij behooren, is bewaard, ten einde de Spuit en toebehoorten, met de meesten spoed te voeren naar de plaats van den brand.

Art. 97. Zoodra het ontstaan van brand zal zijn gehoord, zullen de Burgemeesteren, geen generale Brandmeester zijnde, zich ten spoedigste begeven ten Stadhuize.

Art. 98. De Burgemeester generale Brandmeester, zal zich regtstreeks vervoegen naar de plaats van den brand, zoo ook Commissaris van Policie en de Stads-Architect, welke zich zullen vervoegen bij den generalen Brandmeester, ter zijner adsistentie.

Art. 99. De mannelijke inwoners, schoon niet tot den dienst der Brandspuiten geaffecteerd, zijn gehouden zich dadelijk mede naar de plaats van de onstane brand te begeven, om, onder de orders van den generalen Brandmeester, de Opper- en Onderbrandmeesters behulpzaam te zijn tot het blusschen van den brand

Art. 100. Van de voors. inwoners, zal, onder het opzigt van de Opper- en Onder-Brandmeesters, gebruik worden gemaakt tot het aanvoeren van water. — Zij zullen zich daarom stellen in twee rijen, om, aan de eene zijde, de met water gevulde emmers, aan elkander over te geven tot aan de plaats alwaar het water zal worden bevolen te moeten worden aangevoerd; en aan de andere zijde, om de ledige emmers weder te doen keeren ter watervullings-plaats. — Bij dien arbeid zal met de meest mogelijke regelmaat en beradenheid, zonder eenig geraas of geschreeuw, moeten worden te werk gegaan.

Art. 101. Niemand der alzoo in reijen geplaatste Ingezetenen, zal zonder verlof van den Burgemeester, zijne plaats mogen verlaten of zich aan den hem opgelegden arbeid mogen onttrekken.

Art. 102. Geene der bedienden van de Brandspuit zullen zich van hunnen post mogen verwijderen of den hun opgelegden arbeid staken; maar ieder zal op zijne plaats verblijven en promptelijk aan de hem gegevene bevelen gehoorzamen.

Art. 103. De Opper- en Onder-Brandmeesters zullen in al hetgeen aan hen door den Burgemeester en generalen Brandmeester, de Brandgasten in hetgeen hun door de Opper- of Onder-brandmeesters en andere daaromtrent directie hebbende, tot het blusschen van den brand wordt bevolen, aanstonds moeten gehoorzamen, en wijders dezelven met alle beleefdheid en welvoegelijkheid bejegenen.

Art. 104. Een der Brandmeesters van iedere Spuit, zal zich bij den generalen Brandmeester begeven, om hem berigt te geven van den toestand van den brand en van de daarnevens aangelegen panden, en zijne bevelen vragen; zullende de plaats, waar zich de generale Brandmeester bevindt, bij dag, door een wit en rood vlaggetje, en bij avond of nacht, door een brandende lantaarn op een stok, worden aangeduid.

Art. 105. De dienstdoende Schutterij zal op het eerste gerucht van brand, zich dadelijk in de wapens begeven, en vergaderen op de groote Markt voor het Stadhuis. — De Kommanderende Officier, zal op staanden voet de helft der dienstdoende Schutters detacheren naar de plaats van den brand, en het kommando van dat detachement op zich nemen, de wederhelft zal post houden voor het Stadhuis, onder kommando van den opvolgenden Officier.

Art. 106. Het detachement bij den brand gedetacheerd, zal onmiddellijk staan onder de orders van den generalen Brandmeester. — Het detachement, posthoudende op de loopplaats van het Stadhuis, zal verblijven onder de bevelen van Burgemeesteren.

(*Het vervolg hierna*).

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Januarij.

De kamer der afgevaardigden heeft de geheele zitting van Zaturdag besteed met over de zaak der spoorwegen te redetwisten, waartoe zij de aanleiding gevonden had in de tweede zinsnede van het adres, waarin over de werken van openbaar nut gesproken wordt. De heeren *Lherbette* en *de Rumilly* hebben sterk geklaagd over het actiespel in spoorwegondernemingen, en de ministers verweten dat zij die ongeoorloofde handelingen eer bevorderden dan tegengingen, door geen maatregelen er tegen te nemen en zelfs straffeloos toe te laten dat hooge staatsambtenaren er aan deel namen.

De minister van openbare werken, *Dumon*, heeft de onderscheidene aanvallen afgewezen en belangrijke inlichtingen gegeven. Volgens hem zou Frankrijk in zes jaren tijds 500,000 ellen of 1250 fransche uren aan spoorwegen bezitten; deze groote werken, die van meer belang waren dan de oude monarchy in twee eeuwen had kunnen tot stand brengen, zouden 1600 à 1800 millioenen fr. kosten. Het zou onmogelijk geweest zijn, dat de staat, gelijk sommigen wilden, voor eigen rekening zulke groote werken tot stand bragt. Op het einde der zitting had er een onstuimig tooneel plaats, onder 't welk de oppositie de zaal verliet, waardoor de stemming der paragraaf onmogelijk werd. In de zitting van heden moet men daarop terugkomen.

Men denkt dat heden of morgen de vierde paragraaf, waarin over de aanbieding van verschillende wetsontwerpen gesproken wordt, zal in discussie komen. Bij die gelegenheid zal het vraagstuk van de universiteit behandeld worden. Reeds hebben verscheidene leden zich laten inschrijven om daarover het woord te voeren.

De kamer heeft nu reeds eene geheele week over het adres beraadslaagd, en er nog maar de eerste zinsnede van aangenomen.

Het *Journal des Débats* over de jongste zitting sprekende,

verwijt de oppositie dat zij het is, die sedert 1838 door onophoudelijk over het stelsel dat men in het aanleggen van spoorwegen volgen moest, te twisten, de daarstelling vertraagd, de misbruiken bevorderd heeft.

— In deze hoofdstad is het gerucht in omloop, dat de hertogin *van Angoulême* ernstig ongesteld zou zijn.

— Er bestaat het plan, om de tot nog toe in onze kolonien in gebruik zijnde muntspecien af te schaffen, en aldaar dezelfde geldstukken als in Frankrijk zelve in te voeren.

— Eenige personen, tot de orde der Jesuiten behoorende, hebben het huis dier orde in deze hoofdstad, 't welk voor eenigen tijd was ontruimd, weder betrokken.

— Eergisteren nacht is, in de voorstad St. Antoine, eene zijdenfabrijk met al de daartoe behoorende gebouwen, geheel afgebrand. De schade wordt op meer dan 500,000 franken begroot. Gelukkig is er niemand bij omgekomen.

— Verscheidene dagbladen hadden als gerucht gemeld, dat het fransche fregat *Thetis*, ten gevolge eener mishandeling den franschen consul te Otaheite aangedaan, de stad gebombardeerd had. Blijkens ontvangen berigten tot den 22sten December, is dat gerucht echter ongegrond, en hoopte men volgens dezelve, dat de zaken in der minne zouden geschikt worden.

Evenzeer is van regeringswege het gerucht tegengesproken, dat *Abd-el-Kader* een nieuw voordeel op de Fransche troepen had behaald en den bekenden generaal *Jussuf* met 300 zijner ruiters had gevangen genomen.

Ook de rampspoed in de provincie Constantine, door de sneeuw en koude de kolonne van den generaal *Levasseur* overkomen, blijkt bij de eerste berigten wat overdreven te zijn voorgedragen. Intusschen blijft de ramp nog altijd groot genoeg. In het hospitaal te Setif zijn 500 man, allen die het bevatten kon, opgenomen. Daar het den 5den Januarij met sneeuwen opgehouden had, werden wagens afgezonden in de rigting die de kolonne gevolgd had, en deze keerden den 6den met 283 lijken terug. Den 7den miste men nog meer dan 500 man; zóóvelen waren er echter afgedwaald, dat er nog wel velen te regt zouden komen en het juiste getal dooden niet kon worden opgegeven. Al het materieel was nagenoeg verloren. In het hospitaal lagen 17 of 18 officieren, die ziek geworden waren of bevroren ledematen hadden.

Zoodra de ramp te Constantine bekend geworden was, is de helft van het personeel uit het militaire hospitaal van Constantine afgezonden, alsmede allerhande benoodigdheden, onder anderen 2000 paar schoenen.

Men is ook eenigzins ongerust omtrent de kolonne van den kolonel *Arbouville*, die voor geruimen tijd uit Setif is getrokken, en van wie men nog geen berigten heeft.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 121,85; 3 pCt. 83,25; Spanje 5 pCt. 37¼; 3 pCt. 39; Rom. L. 102⅞.

BELGIE.

BRUSSEL, den 27sten Januarij.

De kamer der vertegenwoordigers beraadslaagt nog altijd over het ontwerp op het stuk der jagt.

— Het *Handelsblad* dezer stad behelst het volgend berigt:

» De heer *Mercier*, staatsminister en gouverneur van Henegouwen, moet heden naar 's Hage vertrekken, belast, in betrekking als gevolmagtigd minister, met eene buitengewone zending bij het Nederlandsch gouvernement. Hij zal gemeenschappelijk met den baron *Willmar*, die reeds bij dat gouvernement geaccrediteerd is, de handelnegociatien leiden die te 's Hage zullen geopend worden, om zoo mogelijk eene toenadering tusschen de beide landen tot stand te brengen.

» Het Nederlandsch gouvernement schijnt, naar men ons verzekert, van zijne zijde voornemens, om aan twee of drie aanzienlijke gemagtigden de zorg om bij de onderhandeling de belangen van Nederland voor te staan, toe te vertrouwen. Men zegt dat die gemagtigden deel van het kabinet uitmaken. De heer *van Hall* en de minister van kolonien zouden er toe behooren, en de heer *de la Sarraz*, minister van buitenlandsche zaken ongetwijfeld er bijkomen.

» Men begrijpt de redenen die ons kabinet hebben doen besluiten om bij voorkeur zijne keus op den heer *Mercier* te vestigen. Als minister van financien is hij vroeger betrokken geweest in de regeling der tolkwestien, en heeft reeds meermalen moeijelijkheden met het koningrijk der Nederlanden helpen regelen. Zijne vroegere studien en gevestigde betrekkingen, gaven dus een waarborg voor den krachtigen steun dien hij in deze omstandigheden onzen gevolmagtigden minister te 's Gravenhage kan verleenen.

» De toevoeging van den heer *Mercier* aan den heer *Willmar*, is niet nieuw in onze diplomatie. Op een ander tijdstip is insgelijks te 's Hage de heer *Dujardin* aan den generaal *Prisse* toegevoegd geworden; de heer *Goblet* is aan den heer *Van de Weijer* te Londen toegevoegd geweest; toen de heer *Lehon* Belgie te Parijs vertegenwoordigde, heeft hij nu eens den bijstand gehad van den heer *Smits* en dan weder van de heeren *de Meulenaere*, *Liedts* en *Dechamps*. Nog onlangs heeft de Prins *van Ligne* de onderhandelingen betrekkelijk de overeenkomst van 16 Julij met Frankrijk, gemeenschappelijk geleid met den heer *Van Praet*, minister van 's konings huis."

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten Januarij.

Sedert eenige dagen heeft men zoo binnen deze Stad zelve als in hare omstreken, wederom ruimschoots de nadeelige gevolgen ondervonden, waartoe de stormen, die laatstelijk ook alhier gewoed hebben, aanleiding hebben gegeven.

De daarbij gevallene stortregens en het steeds aanhoudend vochtige weder gedurende dezen winter, hebben namelijk eenen hoogeren waterstand ten gevolge gehad, dan men ooit in deze streken heeft waargenomen, zoodat alle omgelegen velden, zelfs vele die nimmer door het water bereikt werden, thans geïnundeerd zijn. Even zoo is in de meeste kelders te dezer stede het water binnengedrongen, waaronder velen waarin het nog nooit gekomen was, terwijl ook vele door behoeftigen bewoonde huizen zijn geïnundeerd en meest alle moestuinen binnen deze stad met water overdekt zijn.

De oorzaak dezer treurige omstandigheid ligt niet alleen in het hoogst ongunstige weder der laatste dagen, maar veeleer in den veranderden staat van zaken in Belgie en in de gebrekkige middelen van afvoer van het overtollige water, uit die streken op ons afgeleid. Immers de uitgebreide ontginning van woeste gronden in de aangrenzende provincie Antwerpen, en de aldaar meer en meer in den laatsten tijd voltooide kunstmatige afleidingen van de vele in die uitgestrekte heiden aanwezige vennen en moerasssen op onze rivier de Mark, moeten onbetwistbaar als de hoofdoorzaak van dezen, voor onze omstreken zoo hoogst treurigen toestand worden beschouwd. Meer dan ooit wenschelijk wordt het, dat aan dezen staat van zaken, die van oogenblik tot oogenblik erger en bedenkelijker wordt, door eenparige medewerking, weldra een einde worde gemaakt, en dat alzoo de bestaande plans tot de zoo noodige verbetering van uitwatering, spoedig tot rijpheid mogen komen, en denzelven alom die ondersteuning te beurt vallen, welke de drang der omstandigheden gebiedend vordert.

— Uit 's Hage schrijft men, dat de begrafenis van den jongen Prins *Willem Frederik Nicolaas Albert*, heden avond zal plaats hebben op dezelfde wijs als in 1834 met het lijk van zijnen broeder is geschied, hetwelk des avonds naar Delft is overgebragt, en aldaar in den koninklijken grafkelder in stilte bijgezet is geworden, nadat alvorens de kist met het Rijks zegel was verzegeld.

— In de *Rotterdamsche Courant* leest men, uit 's Gravenhage geschreven, het volgende:

»Met de grootste verbazing en tevens met verontwaardiging heeft men dezen morgen, in eene particuliere correspondente uit 's Hage, in het *Handelsblad*, gelezen, dat de aanleidende oorzaak van het smartelijk overlijden van den jeugdigen prins *Frederik*, zou moeten gezocht worden in een val, bij gelegenheid der gymnastische oefeningen. Uit goede bronnen kan verzekerd worden, dat het in deze beweerde geheel bezijden de waarheid is, en dat de Prins, die bij deze oefeningen steeds van zijnen gouverneur was vergezeld, bij of gedurende de oefeningen nog nimmer gevallen is, veel minder eenig letsel heeft bekomen."

— De geruchten nopens de vervanging van den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn menigvuldig. Nu wordt de heer mr. *Rau*, en dan weder jonkh. mr. *van Akerlaken* genoemd. Sommigen willen dat de Minister van Financien tijdelijk ook met de portefeuille voor de Binnenlandsche Zaken zou worden belast. Het schijnt echter dat het voornemen bestaat om voor het oogenblik alle moeijelijkheden uit den weg te ruimen, door de benoeming van den secretaris-generaal van het departement van Binnenlandsche Zaken, mr. *C. Vollenhoven*, tot minister *ad interim* van dat departement.

— De *Arnhemsche Courant* behelst de twee volgende artikelen:

»De geruchten omtrent eene eventuële benoeming van den heer mr. *J. Rau*, den vice-president van ons provinciaal geregtshof, tot minister van binnenlandsche zaken, schijnen niet van alle grond ontbloot. Indien wij wel onderrigt zijn, is er gisteren, op een diner bij den heer Gouverneur, van deze zaak sprake geweest, en zou de heer *Rau* naar 's Hage ontboden zijn, om over de vervanging des heeren *Schimmelpenninck* te onderhandelen."

»Uit een bevelschrift van den advokaat-generaal bij het provinciaal geregtshof van Gelderland, en dat eergisteren aan onzen drukker is beteekend, blijkt, dat de zaak tegen de *Arnhemsche Courant*, op den 17den der volgende maand, in appèl, bij het geregtshof zal worden behandeld. Ook nu zal de heer en mr. *J. M. de Kempenaer* de verdediging van den geappelleerde voordragen."

— De uitgeefster der *Vlissingsche Courant* is gedagvaard om den 5 Februarij te verschijnen ter teregtzitting der arrondissements-regtbank te Middelburg, ter zake van het artikel: »Een woord aan allen die hun Vaderland lief hebben," geplaatst in het nommer dier Courant van 17 November 1845, hebbende de beklaagde alle verantwoordelijkheid daarvan geheel op zich genomen. Als haar verdediger zal de heer mr. *D. van Eck*, advocaat te Middelburg, optreden.

— Uit eene opgave, van Regeringswege het licht ziende, was de staat der Nederlandsche zeemagt op 1 Januarij 1846, als volgt: 2 Linieschepen der eerste klasse, elk van 84 stukken; 5 linieschepen der tweede klasse, elk van 74 stukken; 3 fregatten der eerste klasse, 2 van 60 en 1 van 54 stukken; 14 fregatten der tweede klasse, 11 van 44, 2 van 38 en 1 van 32 stukken; 3 geraseerde fregatten; 12 kuil-korvetten, waarvan 6 van 28 en 6 van 26 stukken; 4 gladdeks-korvetten, waarvan 2 van 22 en 2 van 20 stukken; 14 brikken der eerste klasse, waarvan 10 van 18 en 4 van 10 stukken; 6 brikken van de tweede klasse en aviso's, waarvan 5 van 14 en 1 van 8 stukken; 12 schoonerbrikken, waarvan 11 van 6 en 1 van 5 stukken; 9 schooners; waarvan 4 van 14 en 5 van 3 stukken; 14 stoomschepen, daarvan is 1 van 8, 6 van 7, 2 van 6 stukken, enz.; 2 instructie-vaartuigen, 1 van 12 stukken; 3 transportschepen; 10 kanonneerbooten, à 1 mortier en 3 stukken; 35 kanonneerbooten groot model, en 30 dito klein model.

— Aangaande de uitgifte der muntbiljetten wordt uit Utrecht gemeld, dat zij, door toevallige omstandigheden, in verband staande tot den aanleg der nieuwe gebouwen voor den muntslag, nog eenigen tijd zal moeten verschoven blijven.

— Door Z. E. den minister van finantien is, krachtens Zijner Majesteits beschikkingen, magtiging verleend tot afstand aan de heeren *R. O. H. van Manen* en *S. G. der Kinderen* van eene oppervlakte der Zuiderzee op de hoogte van Elburg, om te dienen tot landaanwinning.

— Het *Dagblad van 's Gravenhage* vermeldt het volgende:

» Op gisteren hebben de Edel Achtb. heeren en Mrs. *A. G. C. Alsche*, officier van justitie en Mr. *G. A. Canneman*, regter-commissaris bij de arrondissements-regtbank, geadsisteerd door de heeren commissarissen van Politie *A. J. C. Jansens* van Rotterdam en *Waldeck*, alsmede door den waarnemenden griffier, den heer *P. F. Blom*, een' onverwachten inval gedaan in het huis van eenige der van *geldsnoeijerij* zoo zeer verdachte personen; welke inval en daarop gevolgde huisvisitatie een boven verwachting gunstig gevolg heeft gehad, daar men, behalve *eenige zware baren zilver, hoogstwaarschijnlijk afkomstig van muntspecien*, welke de bewoners van het huis, in der haast, om ze te verbergen, in het secreet, en verder op of in onbehoorlijke plaatsen hadden geworpen, ook zeer vele pas gesnoeide muntspecien, smeltkroezen, enz., enz., heeft gevonden, die men, almede op eene geheimzinnige wijs, voor het oog der justitie verborgen wilde houden.

»De gearresteerde personen noemen zich *Joseph van Ulm, Barend van Ulm, Salomon van Ulm, Jacob Salabis, Isaac van Ryst, Naatje Salabis*, huisvrouw van *Joseph van Ulm*.

»Tot het behoorlijk volvoeren van opgemelde huisvisitatie had men een piket lansiers en jagers gerequireerd."

— De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* berigt het volgende:

»Eenige dagen geleden waarschuwden wij de ingezetenen, om hunne woningen niet zonder eenig opzigt te laten; dit schijnt door velen niet te worden nagekomen; ten blijke strekt, dat men heden avond, omstreeks half acht ure, in de woning van den heer *Schot*, in de Goudsche-wagenstraat, terwijl de bewoners ter kerke waren, door middel van valsche sleutels was binnengedrongen en van dezelve had ontvreemd ruim duizend guldens aan kontanten. De policie doet al het mogelijke, om de daders op het spoor te komen."

— Men schrijft uit Amsterdam: » Sedert kort heeft eene vertimmering aan het postkantoor te dezer stede, toevallig tot de ontdekking geleid eener te voren bij geen der postbeambten bekende kast, opgevuld met eene groote hoeveelheid onbezorgde brieven, dagteekenende van de jaren 1735—1755 of daaromstreeks. De brieven zijn meerendeels afkomstig uit het noordelijk gedeelte van Duitschland, Hannover en Hamburg. Het is opmerkelijk, dat niemand weet op te lossen, hoe die brieven daar allen opgezameld geworden en gebleven zijn. Vermoedelijk zullen zij naar het rebuutkantoor, hetwelk te 's Gravenhage aan het ministerie van finantien gehouden wordt, opgezonden en aldaar, even als met andere onafgehaalde brieven geschiedt, onderzocht worden."

— Men zal zich herinneren, dat onlangs, in de *Staats-Courant* een uitvoerig verslag is gegeven door Dr. *C. Leemans*, directeur van het Archæologisch kabinet te Leiden, betreffende eenige oude muurschilderingen, voor eenigen tijd in de groote Kerk te Zalt-Bommel ontdekt. Van een dier schilderstukken, welke het oudste en merkwaardigste toescheen, is door genoemden geleerde, op ruim $^1/_{12}$ van de oorspronkelijke groote, eene gekleurde afteekening gemaakt, met *fac-simile's* van een gedeelte der opschriften en eenige der kleinere beelden, daarop voorkomende.

Ook te Gorinchem zijn, in de thans afgebroken wordende St. Janskerk, dergelijke oude muurschilderijen ontdekt, waarnaar, op 's Rijks kosten, zeer naauwkeurige afbeeldingen zijn vervaardigd door den kunstschilder *E. E. de Boer*, die op verzoek van Dr. *L. J. F. Jansen*, conservator bij bovengemeld kabinet, daarbij gevoegd heeft: *a*) een' plattengrond der kerk met aanduiding van de plaatsen, waar zich die schilderingen bevonden hebben; *b*) een *Tableau d'assemblage* dier schilderijen, aantoonende hare bepaalde plaatsing, op eene grootere schaal; *c*) *Fac-simile's* dier schilderijen op doorschijnend papier.

»Men verneemt thans, dat deze, voor de geschiedenis der Nederlandsche kunst, zeden en gewoonten gedurende de middeleeuwen, zoo belangrijke verzamelingen, dezer dagen, op last van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche zaken, in de Koninklijke bibliotheek geplaatst, en daardoor toegankelijk gesteld zijn voor allen, die in de beschouwing of beoefening dier oudheden belang stellen."

— Op den Overijsselschen spoorweg zullen de volgende stations tusschen Kampen, Raalte en Deventer komen: Te Kampen beneden de uitwatering van Mastenbroek; te Zwolle op het Asjesplein; te Heino aan de Zandsteeg; te Raalte nabij den Enkmolen, en te Deventer even beneden den Eekmolen."

— Men schrijft uit Maastricht van den 24sten dezer:

» Het stoffelijk overschot van Zijne Exc. den Heere Staatsraad, gouverneur van het Hertogdom Limburg, is gisteren morgen, omstreeks negen ure, zonder eenige buitengewone plegtigheid, volgens het verlangen zijner treurende weduwe, ter aarde besteld geworden."

— Uit Valkenswaard schrijft men:

» Even als vroeger naar Noorwegen, is laatstelijk een Valkenier, voor rekening van het Valkenjagt-gezelschap naar IJsland gereisd, ten einde zich van valken te voorzien voor de jagt, welke weder in den aanstaanden zomer bij het Loo zal worden gehouden. Thans verneemt men, dat die persoon zich over Engeland huiswaarts begeeft, een achtal valken medebrengende."

— In de *Nijmeegsche Courant* leest men:

» Door den tegenwoordigen aanhoudenden regen zijn de rivieren weder sterk gewassen. De rivier de Waal, die, heden vóór acht dagen, stond ter hoogte van 2 el 73 duim, is allengs gewassen tot 5 el 46 duim. Sedert ons laatste berigt was de was als volgt: den 24 Januarij 3 el 49 duim, den 25 Januarij 4 el 47 duim, gisteren 5 el 08 duim en heden 5 el 46 duim, blijvende de was aanhouden. Het water staat weder ver over de kade; de veerdam aan de zijde van Lent is overstroomd, zoodat er tegenwoordig een dubbel veer is: eerst met de gierbrug naar het zoogenoemde vak, en vervolgens van het vak, met de pont naar Lent.

Op den Rhijn, bij Arnhem, is de was even aanzienlijk. Zaturdag ll. stond de Rijn ter hoogte van 2 el 73 duim, Zondag 3 el 80 duim, gisteren 4 el 47 duim en heden 4 el 88 duim.

De Maas is naar evenredigheid nog meer gewassen; den 23 stond dezelve ter hoogte van 3 el 21 duim, den 24 3 el 92 duim den 25 4 el 89 duim, gisteren 5 el 33 duim en heden 5 el 48 duim. Zondag avond ten 9 ure viel het gewone seinschot, dat de Maas zoogenaamd *om* was."

De *Staats-Courant* behelst heden het volgend berigt:

»In der tijd was bereids orde gesteld, dat door de Nederlandsche gezanten en consuls buiten 's lands onverwijld en voortdurend opgaven zouden worden ingezonden omtrent den toestand waarin zich het aardappelgewas aldaar mogt bevinden. De daarbij ontvangen berigten leidden tot overtuiging, dat de ziekte onder de aardappelen zich bijna overal verspreid had. Ook was bevonden, dat zelfs op vele plaatsen waar de oogst goed scheen te zijn afgeloopen, zich naderhand onder de ingezamelde aardappelen het bederf had geopenbaard.

»Bij deze omstandigheden kwam het twijfelachtig voor, of, al waren er genoegzame fondsen beschikbaar om zich de zaak in het belang niet van enkele, maar van al de provincien des Rijks aan te trekken, het wel raadzaam kon zijn om tot bestellingen over te gaan, die welligt zonder eenig nut, zeer zeker tot aanzienelijke uitzouden leiden, ook in verband met de risico, welke in den aanvoer lag bij een jaargetijde hetwelk zoo vele wisselvallige kansen aanbood; daar, indien ook al goede pootaardappelen mogten te verkrijgen zijn, dezelve toch al spoedig, hetzij bij den overvoer herwaarts, hetzij bij het heen- en wedervoeren of nederleggen hier te lande, door de vorst of broeijing konden bedorven worden, in welk geval wel niemand geneigd zou worden bevonden om dusdanige aardappelen van de Regering over te nemen of haar de geledene schade te vergoeden.

»In verband met een en ander kwam men tot de vraag, of het niet meest raadzaam ware, om in het algemeen de wijze van aanschaffing van pootaardappelen voor 's lands over te laten aan hen, die zich met de aankweeking dezer vrucht wilden belasten? En zulks te meer, daar reeds was gebleken hoe aanmerkelijk de gevoelens omtrent de landstreken uit welke men pootaardappelen verlangde, en zelfs omtrent de soorten uiteenliepen.

»Van den beginne af was van regeringswege in de *Staats-Courant* de zakelijke inhoud opgenomen van al de berigten, welke van buiten 's lands nopens den staat zoo van het gewas zelf, als van de aldaar als aanwezig opgegevene hoeveelheden en prijzen van hetzelve waren ingekomen, met vermelding tevens van al de verdere bijzonderheden, die vernomen waren en op het berekenen der te doene bestellingen van invloed konden zijn. Dewijl hiermede alsnog werd voortgegaan, was de vraag, of alsnu niet aan de belanghebbenden behoorde te worden overgelaten, om, voor zoover zij niet in de gelegenheid mogten zijn om zelven voor zich de noodige hoeveelheden, hetzij van pootaardappelen, hetzij van zaad, te ontbieden, zich ter bekoming van een of ander regtstreeks of door tusschenkomst van anderen, in aanraking te stellen met zoodanige handelshuizen, als zich ongetwijfeld er op zouden toeleggen om voor hunne risico in die behoefte te voorzien?

»In het laatst van 1845 is van eenige zijden bij de Regering het voorstel gedaan om eene zekere hoeveelheid goede pootaardappelen, herkomstig uit *vreemde*, van de ziekte vrijgeblevene gewesten, ter beschikking der provinciale besturen te stellen, ten einde, hetzij tegen eenen matigen prijs of op crediet te kunnen worden verkocht, hetzij kosteloos te worden uitgereikt, of dat anders eene zekere hoeveelheid goed zaad van aardappelen wierd toegezonden.

»Men oordeele dat hierin een middel kon liggen, om de verderfelijke gevolgen van de thans bestaande ramp voor de toekomst, zoo niet geheel, dan toch gedeeltelijk te weren; terwijl, indien de zaak op zich zelve uitvoerlijk ware, die uitvoering zeer gewenscht zoude zijn, vooral in het belang der minvermogende klassen, welke aardappelen voor eigen verbruik teelt en buiten staat is, om zich goede pootaardappelen, zoo deze ook al hier te lande mogten kunnen worden verkregen, aan te schaffen tot de prijzen, welke dezelve ongetwijfeld ten gevolge van het misgewas zouden moeten gelden.

»Aan den anderen kant moest echter bij de beoordeeling der zaak niet worden over het hoofd gezien, dat er vermoedelijk wel een half millioen mudden pootaardappelen voor het geheele Rijk zouden noodig zijn, en men derhalve in de gegevene omstandigheden wel minstens vijftig tot honderd duizend mudden zou moeten aankoopen.

»Hierbij zou het Rijk, *hetzij* dien inkoop voor eigen risico hebben moeten doen, door het gekochte tegen later te bepalen prijzen weder te verkoopen door tusschenkomst der plaatselijke besturen en na de commissien van landbouw te hebben gehoord; *óf wel* zich hebben moeten bepalen met eene premie van *f* 1.00 of *f* 2.00 per mud uit te loven aan hen, die in April 1846 goede pootaardappelen invoerden en zoo mogelijk tegen vooraf te bepalen prijzen beschikbaar stelden.

»Intusschen mogt niet worden ontveinsd, dat, bijaldien de Regering voor hare rekening en risico den aanvoer bewerkstelligde, de zaak te meer tot groote uitgaven zou leiden, dewijl men, inderdaad nut willende stichten, het grootste deel der ontvangen pootaardappelen wel *om niet* mogt uitdeelen, als moetende dusdanige uitdeeling voornamelijk strekken aan lieden, die ten gevolge der rampen door het misgewas ondervonden, buiten staat waren niet alleen tot dadelijken aankoop van dusdanige aardappelen, maar ook later tot teruggaaf der gelden, welke daarvoor door anderen ten hunnen behoeve mogten uitgeschoten zijn. Ook was de vraag of, voor zoover de pootaardappelen in handen der minvermogende lieden kwamen, op een tijdstip dat andere levensmiddelen tot hoogere prijzen gestegen waren, dan niet de pootaardappelen, in plaats van tot het in den grond leggen te worden bewaard, al dadelijk tot voedsel zouden worden gebruikt of verkocht?

»Na rijpe beraadslaging heeft de Regering vermeend deze laatste beschouwing als de hare te moeten aannemen en zulks ter algemeene kennis te moeten brengen. Om intusschen van hare belangstelling te doen blijken, heeft zij, gelijk dit meermalen met opzigt tot vreemde zaden en gewassen geschiedt, door tusschenkomst der Nederlandsche consuls, eene beperkte hoeveelheid pootaardappelen doen ontbieden tot het nemen van proeven met vreemde soorten en om de aandacht en het onderzoek aan te wakkeren. Bovendien zijn er bereids bestellingen gedaan op buitenlandsch aardappelen-zaad tot het nemen van proeven, waaraan men meer bijzondere waarde hecht, daar sommige zaakkundigen het denkbeeld verdedigen, dat in de teelt uit zaad een middel kan liggen om de ziekte te overwinnen. Insgelijks worden er pogingen aangewend tot het bekomen van eenig goed zaaikoren der maïs of Turksche weit, mede tot proefneming. Zoodra het bestelde ontvangen is, zal het door tusschenkomst der heeren provinciale gouverneurs ter beschikking worden gesteld van de commissien van landbouw, die daarvan eene kostelooze uitdeeling zullen doen aan zoodanige landbouwers, waarvan men overtuigd kan zijn dat zij het ontvangene op eene aan het oogmerk voldoende wijze voor de aanstaande teelt zullen bezigen."

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 26. Januarij.

KOOLZAAD in een doen; Groningsch *f* 55 op 9 vat; April $64\frac{1}{2}$ P. vl.; Sept. en Octob. 58 P. vl.

RAAPOLIE dadelijk prijshoudend; op levering flaauw *f* $37\frac{1}{2}$; Vliegend *f* $36\frac{3}{4}$ à $\frac{1}{2}$; Mei *f* $35\frac{3}{4}$ à $\frac{1}{2}$; Sept. *f* $33\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{4}$; Oct. *f* $33\frac{1}{2}$; Nov. *f* $33\frac{3}{4}$ à $\frac{1}{2}$.

LIJNOLIE *f* $27\frac{1}{2}$; dito Vlieg. *f* $26\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$; dito Mei *f* $27\frac{3}{4}$; Sept. *f* $28\frac{3}{4}$. HENNEPOLIE *f* 31. RAAPKOEKEN *f* 80 à *f* 86. LIJNKOEKEN *f* $9\frac{1}{2}$ à *f* 12.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 27. JANUARIJ 1846.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 10,40 tot *f* 10,60.
Het dito dito Rogge	» » 8,20 » » 8,60.
Het dito dito Boekweit	» » 8,50 » » 0,00.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf loed Nederl.	» 0,17.
Een Fransch- of Witte--brood, van een pond Nederk	» $0,26\frac{1}{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,38.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» 0,34.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,17.
Een dito pond Boter.	» 0,70.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» 5,75.
Het 1000 Eiken Telhout	» 3,10.
Het 1000 Doof Hout	» 2,10.
De kar Spaanders	» 3,50.
De » Struiken	» 8,00.
De 100 Mutsaard	» 3,25.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (27 *Januarij*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $60\frac{9}{16}$; 3 pCt. $73\frac{3}{8}$; 4 pCt. $95\frac{3}{8}$; Amort.-Syndik. $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{1}{2}$; Id. $3\frac{1}{2}$ pCt. 90; Handelm. $164\frac{1}{8}$; O. Ind. Leening 4 pCt. 95; Aand. Rijn Spoorweg 114; Belgie $4\frac{1}{2}$ pCt. $94\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{1}{4}$; Spanje Ardoins $23\frac{1}{2}$; dito Onbep. St. $22\frac{9}{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 34; Ard. Coup. $23\frac{13}{16}$; Portug. 3 pCt. te Lond. $61\frac{7}{16}$; 4 pCt. $60\frac{1}{2}$; Rusland $105\frac{3}{4}$; dito 1828—29, 105; Certif. 1831—33 $97\frac{3}{4}$; 4 pCt. bij *Hope* $90\frac{5}{8}$; Id. bij *Stiegl.* $89\frac{7}{8}$; Inschr. in Assign. 6 pCt. 70; Certif. van dito 72; Amerika Bankact. $5\frac{7}{16}$; Oostenrijk Metall. $109\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{1}{8}$.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers